

2 Ledare

Redaktörer: Rebecka Bohlin (RB) och R

Rebecka Bohlin

Ge Saab vind

MONA SAHLIN upprepar enträget sin kritik av regeringen: Låt åtminstone Saab få chansen! Mitt i en djup lågkonjunktur är det inte vettigt att låta ett så stort och industriellt viktigt företag gå omkull, dra underleverantörer med sig, indirekt också hota Volvos framtid i landet och ytterligare spä på en arbetslöshet som redan är uppe i över sju procent. Det kostar också, ja kanske till och med ännu mer. Visst har hon en poäng!

Men när Maud Olofsson kontrar med att det inte är hela världen om Saab går omkull – vi har sett branscher ersättas av nya förr, om staten i stället satsar pengarna på utbildning och etableringsstöd kan de före detta Saabanställda snart ägna sig åt att bygga till exempel vindkraftverk i stället – har hon en annan viktig poäng.

FORDONSINDUSTRIN ÄR i kris, inte bara till följd av den internationella finansiella krisen, utan också för att den bör vara i kris. Klimatkrisen säger oss att vi måste bygga bort en stor del av bilberoendet om vi ska kunna sätta klimatmål som säkrar planetens överlevnad.

Men denna insikt innebär inte nödvändigtvis att Saab som företag och varumärke måste gå omkull. För en tredje väg vore ju att både värna de anställdas sysselsättning och säkra en modern strukturanpassning genom att köpa upp företaget för att ställa om det till exempelvis vindkraftsproduktion.

Staffan Laestadius, professor i industriell ekonomi vid KTH, bedömer (i *Miljöaktuellt*) att det faktiskt är genomförbart. För Saab har ett stort antal ingenjörer, kunskap om industriell serietillverkning och dessutom är Trollhättan lämpligt både på grund av sina lokaler och sin fungerande hamn.

En sådan omställning är naturligtvis både komplicerad och omfattande, men med tanke på att orderstockarna faktiskt aldrig har varit större hos vindkraftsbolagen än i dag, har den bättre förutsättningar för samhällsekonomisk lönsamhet än både Sahlins och Olofssons ovan nämnda politik.

SÅ LÄNGE MAUD OLOFSSON inte är beredd att göra politik av sin retorik bör vi se upp med hennes allmänna prat om vindkraftsindustri. Det är nämligen missvisande.

Det blir alldeles särskilt tydligt mot bakgrund av det statligt ägda Vattenfalls agerande. I måndags blev det känt att Vattenfall kommer att satsa 97 miljarder på att köpa det nederländska bolaget Nuon, vars elproduktion till 36,5 procent består av kolkraft. Uppenbarligen finns inga ägardirektiv till Vattenfall som syftar vare sig till vindkraftsatsningar eller inhemsk sysselsättning. Hade det funnits, kanske företaget hellre valt att spendera sina 97 miljarder på att köpa Saab för att ställa om till vindkraftsproduktion. Så varför ger inte regeringen sådana direktiv? Av den enkla anledningen att den inte har en seriös vare sig klimat- eller jobbpolitik.

I stället är det en gammaldags nyliberal ideologi som styr besluten – staten ska, av ideologiska skäl, inte vara en marknadsaktör. Därför ser vi hur den svenska staten i internationella jämförelser är beredd till mycket små ekonomiska satsningar på jobbpaket och stimulanspolitik.

JAG ÄGER OCH KÖR själv i dag en underbar Saab – men jag är inte dummare än att jag inser att den hör till en förgångens tid.

I ett läge där få företag har finansiella muskler att satsa, men den svenska staten har unikt starka finanser, skulle den, direkt eller via Vattenfall, mycket väl kunna köpa upp Saab och ställa om produktionen till vindkraftsbygge.

